

MONACHA CANTIANA LEVEND AANGETROFFEN IN DE PROVINCIE GRONINGEN

door

A.W. Janssen

Tijdens veldwerk voor het verzamelen van recente mollusken in de provincies Drente en Groningen (zie rapport 65) in de zomer van het jaar 1978, uitgevoerd door ondergetekende ten behoeve van de vergelijkingscollectie van het Rijksmuseum van Geologie en Mineralogie, vertelde de heer J.A. Smit (Apeldoorn) dat hij op het terrein van de voormalige aardappelmeelfabriek "Westerwolde" te Veelerveen, gemeente Vlagtwedde, provincie Groningen, talrijke landslakken had gezien op de vegetatie.

Een op verzoek meegebracht monster hiervan bleek twee soorten te bevatten, waaronder de soort Monacha cantiana. Deze soort was in Nederland vrijwel uitsluitend bekend uit het westelijk deel van het land: Zeeland en zuidelijk Zuid Holland, Noord Holland en Texel. De soort is ook gevonden op twee plaatsen in Zuid Limburg (zie Gittenberger, Backhuys & Ripken, 1970). Het is duidelijk dat het voorkomen in Groningen ver van de bekende voorkomens in Nederland is verwijderd. Beter sluit deze waarneming aan bij het verbreidingsgebied in de Bondsrepubliek Duitsland. Volgens Ant (1963) komt deze soort o.a. voor in de omgeving van Wilhelmshafen (langs de Jader Bucht), wat toch altijd nog een afstand is van hemelsbreed ongeveer 75 km.

Locatie: terrein van voormalige aardappelmeelfabriek "Westerwolde", Veelerveen, gemeente Vlagtwedde, prov. Groningen. Coördinaten X = 272.200, Y = 563.500. Ruderaal terrein met veel brandnetel.

Materiaal:

223.224 Monacha (Monacha) cantiana (Montagu, 1803) 21 ex.
 223.225 Cepaea (Cepaea) nemoralis (Linné, 1758) 2 ex.

Van beide soorten waren in het meegebrachte monster talrijke juveniele exemplaren aanwezig, zodat de betreffende populatie kennelijk uitstekend gedijt. Van M. cantiana werden ook enkele exemplaren geplaatst in de collectie van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden.

Behalve in de reeds genoemde literatuur wordt de verspreiding van M. cantiana ook uitvoerig behandeld in Chatfield (1968 en 1977). Ik dank Dr. E. Gittenberger van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden voor enkele literatuurverwijzingen.

Referenties:

- ANT, H., 1963. Faunistische, ökologische und tiergeographische Untersuchungen zur Verbreitung der Landschnecken in Nordwestdeutschland.- Abhandl. Landesmus. Naturk. Münster Westf., 25(1): 1-125.
- CHATFIELD, J.E., 1968. The life history of the helioid snail Monacha cantiana (Montagu) with reference also to M. cartusiana (Müller).- Proc. Malac. Soc. London, 38: 233-245.
- CHATFIELD, J.E., 1977. Preliminary studies on the distribution of the land snail genus Monacha in western Europe.- Malacologia, 16(1): 81-85.
- GITTENBERGER, E., W. BACKHUYS & T.E.J. RIPKEN, 1970. De landslakken van Nederland.- Bibl. K.N.N.V., 17, 177 pp.
- JANSSEN, A.W., 1980. Rapport betreffende recente land- en zoetwatermollusken uit de stroomgebieden van de Hunze en de Drentsche Aa. Leiden (Rijksmuseum van Geologie en Mineralogie, rapp. 65, afd. Caen. Moll. Eur.), 38 pp., niet gepub.